

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

I følge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

16/1719-1

8 april 2016

Høring – forslag til endringer i forskrifter til konkurranseloven, og forslag til forskrift om ikrafttredelse og overgangsregler

1. Innledning

Nærings- og Fiskeridepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift av 11. desember 2013 nr.1466 om melding av foretakssammenslutninger mv. og forskrift av 11. desember 2013 nr. 1465 om utmåling og lempning av overtredelsesgebyr. Det foreslås også forskrift om ikrafttredelse og overgangsbestemmelser for endringene i konkurranseloven vedtatt av Stortinget 17. mars 2016.

Den 17. mars 2016 vedtok Stortinget forslag om endringer i konkurranseloven, slik de fremkommer i Prop. 37 L (2015-2016) om endringer i lov av 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven), jf. Innst. 192 L (2015-2016).

Endringene i konkurranseloven nødvendiggjør enkelte endringer i to av lovens tilhørende forskrifter; forskrift om melding av foretakssammenslutninger mv. og forskrift om utmåling og lemping av overtredelsesgebyr. I denne forbindelse foreslås også enkelte andre presiseringer og tekniske endringer i forskriftene for å harmonisere begrepsbruk og bidra til tydeliggjøring av regelverket.

Med hjemmel i Stortingets lovvedtak av 17. mars 2016 del II, fremmes det også forslag til forskrift om ikrafttredelse og overgangsbestemmelser for de vedtatte endringene i

konkurranseloven. Etter forslaget her skal lovendringene tre i kraft henholdsvis 1. juli 2016 og 1. januar 2017.

2. Forslag til endringer i forskrift om melding av foretakssammenslutninger mv. (meldepliktforskriften)

2.1 Opphevelse av meldepliktforskriften § 2

Nåværende § 2 i meldepliktforskriften oppheves, da Stortinget gjennom behandlingen av Prop. 37 L (2015-2016) vedtok at alle innholdskrav til meldinger om foretakssammenslutninger skal samles i konkurranselovens § 18 a. Innholdskravet i gjeldende § 2 tas derfor ut av forskriften, og inn i ny bokstav f i konkurranseloven § 18 a første ledd.

I tråd med at § 2 er opphevet, fjernes henvisningen til § 2 i forskriftens § 1 første ledd.

2.2 Endringer i § 3 om forenklet melding

2.2.1 Harmonisering av markedsandelsterskler med endrede terskler i EU/EØS, forslag til endring i § 3 første ledd nr. 3

Enkelte typer foretakssammenslutninger kan meldes til Konkurransetilsynet ved en forenklet melding, jf. meldepliktforskriftens § 3 og konkurranseloven § 18 a fjerde ledd. Hvilke foretakssammenslutninger dette gjelder fremgår av meldepliktforskriften § 3 første ledd.

Transaksjoner omtalt i § 3 første ledd nr. 3 kan kun meldes forenklet dersom de involverte partenes markedsandeler ikke overstiger visse terskelverdier. Overstiges de fastsatte markedsandelstersklene, må foretakssammenslutningen meldes etter kravene til melding i konkurranseloven § 18 a. For meldinger etter konkurranseloven § 18 a har tilsvarende markedsandelsterskler betydning for hvilke krav som stilles til innholdet i meldingen, se § 18 a bokstav e.

Markedsandelstersklene i konkurranselovens § 18 a og meldepliktforskriftens § 3 var ved siste endring av konkurranseloven og meldepliktforskriften, harmonisert med gjeldende markedsandelsterskler i EU/EØS. Som følge av fastsettelsen av nye markedsandelsterskler i EU/EØS, ble det ved endringen av konkurranseloven vedtatt å oppdatere markedsandelstersklene i § 18 a i samsvar med disse endringene.

En tilsvarende endring foreslås nå gjort for markedsandelstersklene i meldepliktforskriftens § 3 første ledd nr. 3, slik at også disse harmoniseres med de gjeldende markedsandelstersklene i EU/EØS og konkurranseloven. Departementet foreslår derfor å heve markedsandelstersklene i § 3 første ledd nr. 3 bokstav b og c til henholdsvis 20 prosent og 30 prosent.

2.2.2 Harmonisering av begrepsbruk, forslag til endring i § 3 første ledd nr. 3

For å tydeliggjøre innholdskrav til meldinger av foretakssammenslutninger, ble det ved endringen av konkurranseloven også vedtatt å samordne begrepsbruken i § 18 a bokstav d til f. Bestemmelsen ble justert for å tydeliggjøre hva som generelt beskriver overlapp i markeder (horisontalt og vertikalt) og hva som betegner de markedene som skal beskrives særskilt i bokstav e. Det ble vedtatt at begrepene "*horisontalt overlapp*" og "*vertikalt overlapp*" beskriver de generelle tilfellene med tilstedeværelse i samme marked eller vertikalt tilstøtende markeder (uavhengig av markedsandel), mens begrepene "*horisontalt berørte markeder*" og

"vertikalt berørte markeder" beskriver de markedene der partene har overlapp og der markedsandelsterklene er oversteget.

For å sikre en samordnet begrepsbruk i lov og forskrift, foreslår departementet at begrepsbruken i meldepliktforskriften § 3 første ledd nr. 3 harmoniseres med den endrede begrepsbruken i konkurranseloven. Det foretas også en teknisk endring i formuleringen i § 3 første ledd nr. 3. bokstav c, hvor ordlyden *"og"* endres til *"men"*. Dette for å samordne formuleringen med den som er valgt i bestemmelsens bokstav b.

2.2.3 Presisering av at kravet til å merke forretningshemmeligheter også gjelder forenklet melding, forslag til nytt § 3 fjerde ledd

En melding om foretakssammenslutning må oppfylle kravene til merking av taushetsbelagte opplysninger med begrunnelse i konkurranseloven § 18 b. Meldingen anses først som mottatt når kravene etter § 18 b er oppfylt, se konkurranseloven § 18 syvende ledd.

I praksis har enkelte opplevd det som uklart om kravene til merking av taushetsbelagte opplysninger i § 18 b også gjelder ved inngivelse av forenklet melding. Dette følger etter gjeldende rett av at også forenklet melding omfattes av ordlyden *"melding"* i konkurranseloven § 18 første ledd, jf. syvende ledd.

For å tydeliggjøre at kravene i § 18 b også gjelder for inngivelse av forenklet melding, ble det ved endringen av konkurranseloven vedtatt å innta en presisering i lovteksten til § 18 syvende ledd. Departementet anser det hensiktsmessig at en presisering av dette også inntas i bestemmelsen om forenklet melding i meldepliktforskriftens § 3. Det foreslås derfor et nytt fjerde ledd i § 3 som presiserer dette. Forslaget antas ikke å innebære noen realitetsendringer.

2.2.4 Tydeliggjøring av fristreglene for Konkurransetilsynets saksbehandling av forenklet melding, forslag til § 3 femte og sjette ledd

Gjeldende § 3 fjerde ledd i meldepliktforskriften gir uttrykk for de særlige fristene som gjelder for Konkurransetilsynets saksbehandling av forenklede meldinger om foretakssammenslutninger.

Etter gjeldende fjerde ledd første og annet punktum fremgår det at Konkurransetilsynet, innen en frist på 15 virkedager, kan gi pålegg om at en foretakssammenslutning som er meldt ved forenklet melding, skal meldes etter kravene i konkurranseloven § 18 a, selv om vilkårene for forenklet melding etter § 3 første og annet ledd er oppfylt.

Departementet foreslår at det inntas en presisering i bestemmelsen som tydeliggjør at fristen for Konkurransetilsynets saksbehandling i henhold til § 20 avbrytes, dersom Konkurransetilsynet, etter å ha mottatt en forenklet melding, gir pålegg om at foretakssammenslutningen må meldes etter kravene i konkurranseloven § 18 a. Fristen starter å løpe igjen fra første virkedag etter at Konkurransetilsynet har mottatt melding som oppfyller kravene etter § 18 a og § 18 b.

Etter gjeldende fjerde ledd siste punktum fremgår det videre at Konkurransetilsynet, innen en frist på 10 virkedager, må informere melderne dersom Konkurransetilsynet finner at kravene til forenklet melding ikke er oppfylt.

Slik gjeldende fjerde ledd er utformet, fremkommer det ikke klart at det her er snakk om to ulike fristregler; én som gjelder pålegg om melding etter § 18 a og én som gjelder Konkurransetilsynets frist for å informere melderne om at meldingen er mangelfull.

For å tydeliggjøre at det her er snakk om to ulike frister, foreslår departementet å flytte den alminnelige fristregelen i nåværende § 3 fjerde ledd siste punktum frem til et nytt femte ledd. Bestemmelsen om adgangen til å pålegge melding etter § 18 a blir da nytt sjette ledd.

3. Forslag til endringer i forskrift om utmåling og lemping av overtredelsesgebyr

3.1 Endring i § 4 om lempningssøknaden

Utmålingsforskriften § 4 angir kravene til innhold i en lempningssøknad etter konkurranseloven §§ 30 og 31. I § 4 første ledd annet punktum henvises det til at bevis skal fremlegges som beskrevet i konkurranseloven § 30 første ledd bokstav a og andre ledd.

Bestemmelsen i konkurranseloven § 30 første ledd bokstav a inneholder imidlertid både en bevisfremleggingsregel i første punktum og en regel om vilkår for lempning i annet punktum. For å tydeliggjøre at henvisningen til konkurranseloven § 30 første ledd bokstav a bare er ment å gjelde bevisfremleggingsregelen, foreslår departementet å innta en presisering i forskriftsteksten om at henvisningen gjelder § 30 første ledd bokstav a *første punktum*.

3.2 Endring i § 6 om samarbeidsplikt

For å oppnå lempning av overtredelsesgebyr er det et vilkår i konkurranseloven § 30 første ledd bokstav b at foretaket "*samarbeider av eget tiltak fullt ut under hele Konkurransetilsynets saksbehandling.*" Denne samarbeidsplikten er nærmere utdypet i utmålingsforskriften § 6, som i første ledd presiserer at samarbeid under saksbehandlingen er et vilkår for både hel og delvis lempning.

Ved endringen av konkurranseloven ble det vedtatt en presisering i bestemmelsen om delvis lempning i konkurranseloven § 31, som tydeliggjør at samarbeidsplikten også gjelder ved delvis lempning.

Bestemmelsen i forskriftens § 6 innebærer etter lovendringen i realiteten en dobbeltregulering av det som nå fremgår av konkurranseloven. Av informasjonshensyn anser departementet det likevel hensiktsmessig å beholde reguleringen i utmålingsforskriftens § 6 første ledd. For å tydeliggjøre at samarbeidsplikten i § 6 er hjemlet i loven, foreslås det imidlertid at det inntas en henvisning til konkurranseloven §§ 30 og 31 i forskriftsteksten.

4. Utkast til forskrift om ikrafttredelse og overgangsbestemmelser for endringene i konkurranseloven

Med hjemmel i del II av Stortingets lovvedtak av 17. mars 2016 om vedtagelse av Prop. 37 L (2015-2016) om endringer i konkurranseloven, fremmes det forslag til forskrift om ikrafttredelse og overgangsbestemmelser for de vedtatte endringene i konkurranseloven.

4.1 Ikrafttredelse

Lovendringene knyttet til opprettelsen av ny konkurranseklagenemnd vil etter forslaget tre i kraft 1. januar 2017. Dette gjelder også opphevelsen av Kongen i statsråds adgang til å omgjøre Konkurransetilsynets vedtak etter § 13 og § 21. Bakgrunnen for forslaget er at ny konkurranseklagenemnd ikke vil bli opprettet i tide til å tre i kraft 1. juli 2016.

De øvrige lovendringene vil etter forslaget tre i kraft 1. juli 2016.

4.2 Overgangsbestemmelser

Departementet har vurdert behovet for overgangsbestemmelser for hver av de aktuelle lov- og forskriftsendringene. Det vil etter departementets vurdering være mest hensiktsmessig å innta ulike overgangsregler for endringene i fusjonskontrollen og endringene knyttet til opprettelsen av ny konkurranseklagenemnd. I det følgende redegjøres det for bakgrunnen for de ulike forslagene.

Fusjonssaker

Departementet foreslår at lov- og forskriftsendringene som relaterer seg til behandlingen av fusjonssaker, først er gjeldende for meldinger som er *mottatt etter* 1. juli 2016. Dette gjelder endringene i konkurranseloven § 16, § 18, § 18 a og § 20. Mottak av melding viser til tidspunktet meldingen anses mottatt i konkurranselovens forstand, det vil si når alle formelle innholdskrav i § 18 a, eventuelt meldepliktforskriftens § 3, og offentlig versjon etter § 18 b er oppfylt.

Skjæringspunktet innebærer at meldinger som er mottatt før ikrafttredelsen av lovendringene 1. juli, behandles etter någjeldende bestemmelser, mens meldinger som er mottatt etter ikrafttredelsen av lovendringene behandles etter de nye bestemmelsene. Dette vil etter departementets vurdering gi en enkel og praktiserbar overgangsregel, og man unngår at nye regler blir gjort gjeldende for pågående saker.

Ny konkurranseklagenemnd

Lovendringene knyttet til opprettelsen av ny konkurranseklagenemnd vil etter forslaget tre i kraft 1. januar 2017. Departementet anser det hensiktsmessig at endringen i klagebehandlingen først gjøres gjeldende for *vedtak truffet etter* dette tidspunktet.

Vedtak truffet før 1. januar 2017 må således klagebehandles i departementet eller bringes inn for domstolene, mens vedtak truffet etter dette tidspunktet behandles av konkurranseklagenemnda.

Skjæringspunktet innebærer at saker som bringes inn til departementet eller domstolene etter at lovendringene er trådt i kraft, fordi vedtaket er fattet før ikrafttredelsen, skal ferdigbehandles av henholdsvis departementet eller domstolene. Departementet innser at dette vil kunne skape en viss uoversiktligheit i en begrenset overgangsperiode. Det er imidlertid etter departementets oppfatning ikke hensiktsmessig å ha en overgangsordning der sakene 'flyttes' over til klagenemnda, etter ikrafttredelsen.

Opphevelse av Kongen i statsråds adgang til omgjøring av Konkurransetilsynets vedtak

Den vedtatte opphevelsen av adgangen for Kongen i statsråd til å omgjøre

Konkurransetilsynets vedtak i saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning – § 13 og § 21 – vil etter forslaget tre i kraft 1. januar 2017, samtidig med bestemmelsene om opprettelsen av konkurranseklagenemnda. Som overgangsregel anser departementet det hensiktsmessig at også denne endringen først gjøres gjeldende for *vedtak truffet etter* dette tidspunktet.

Kartellforlik

Innføringen av den vedtatte forliksordningen for kartellsaker i konkurranseloven foreslås å tre i kraft fra 1. juli 2016. Etter departementets vurdering bør adgangen til å inngå kartellforlik være tilgjengelig for alle saker som er til behandling når bestemmelsen trer i kraft.

Departementet foreslår derfor at det ikke inntas noen overgangsbestemmelse for endringene knyttet til innføringen av ordningen.

For de øvrige lovendringene i §§ 31 og 34 foreslås det heller ingen særskilte overgangsregler.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

De foreslåtte endringene i forskriftene medfører i seg selv ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

6. Høringen

Høringsfristen er **1. juni 2016**.

Høringsuttalelser avgis digitalt ved å bruke skjemaet under "*Send inn høringssvar*".

Liste over adressatene for dette brevet følger vedlagt. Høringsinstansene må selv vurdere om det er behov for å forelegge høringsbrevet for andre underliggende etater og organer enn de som er særskilt nevnt i listen over høringsinstanser. Organisasjoner og andre som ikke står på høringslisten, kan også uttale seg.

Merk at høringsuttalelsene er offentlige etter offentleglova og vil bli publisert på våre nettsider.

Høringsbrevet og listen over høringsinstanser er også tilgjengelig på regjeringens hjemmeside www.regjeringen.no (velg ”Dokumenter” og ”Høringer”).

Med hilsen

Nils Ola Widme (e.f.)
avdelingsdirektør

Jeanette Sigurdsson
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg

Forslag til forskriftsendringer
Liste over høringsinstanser